

ÖZET

AYDIN EKOLOJİSİNDE BAZI BADEM ÇEŞİTLERİNİN ADAPTASYONU VE FİDANLARININ ERKEN MEYVEYE YATMA PERFORMANSLARININ BELİRLENMESİ ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR

Gülsüm ALKAN

Doktora Tezi, Bahçe Bitkileri Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. H. Güner SEFEROĞLU
2012, 194 sayfa

Bu çalışma, 2009-2011 yılları arasında Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümüne ait meyve koleksiyon bahçesi ve Aydın'a bağlı Dalama Beldesinde yürütülmüştür. Bazı geç çiçeklenen badem çeşitlerinin bu bölgelere adaptasyonu ve erken meyveye yatmaları amacıyla yapılan bu araştırmamızda, çöğür anaçları üzerine aşılı Texas, Nonpareil, Ferraduel, Ferragnes, Primorski ve Tuono çeşitleri kullanılmıştır. Çiçek tomurcuğunu teşvik etmek için boğma ve dal açma uygulamaları yapılmıştır. Fidanlarda fenolojik gözlemler ve gelişim performanslarını belirlemek üzere morfolojik gözlemler yapılmıştır. Ayrıca yaprak ve sürgünlerde biyokimyasal olarak klorofil, toplam şeker, toplam nişasta, toplam karbonhidrat ve amygdalin içerikleri belirlenmiştir. Bütün bu değerlendirmeler sonucunda fenolojik açıdan meyve koleksiyon bahçesinde Texas ve Ferragnes, Dalama'da ise Texas, Ferragnes ve Tuono çeşitlerinin daha geç çiçeklendiği, morfolojik gelişmelere göre iki lokasyonda da Tuono çeşidinin, uygulama olarak da boğma ve dal açmanın kontrole göre daha iyi sonuçlar verdiği, klorofil miktar ve yoğunluğu değerlendirildiğinde; çeşit olarak Tuono çeşidinin öne çıktığı, dal açma ve boğma uygulamasının daha fazla dikkat çektiği görülmüştür. Toplam şeker ve nişasta miktarında ise Ferragnes, Ferraduel çeşitleri, uygulama olarak dal açma en yüksek değerlere sahip olmuştur. Amygdalin miktarı açısından her iki lokasyonda boğma, çeşit olarak; meyve koleksiyon bahçesinde Primorski, Dalama lokasyonunda ise Ferraduel öne çıkmıştır. Tomurcuk sayımlarında boğma uygulaması ve çeşit olarak da Tuono daha büyük değerlere sahip olmuştur.

Anahtar sözcükler: Badem, boğma, dal açma, adaptasyon, çiçeklenme